

Fremlejebestemmelsen vil skaffe Kommunerne langt flere husvilde, end der er nu, skønt Bolignøden er stor nok. Denne Bestemmelse har nemlig foranlediget Lejere til at tage Slægtninge ind i deres Lejlighed som Fremlejere, undertiden imod Værtens Protest, idet Nævnet har tilladt det. I saadanne Tilfælde vil Ejeren øjeblikkelig sætte vedkommende Familier ud. Det vil han føle som en Tilfredsstillelse af sin Magt, som han mulig har ment var krænkede før, og disse Familier vil da blive nødt til at fylde op i Rækken af de boligløse, som Kommunen maa tage sig af. Ogsaa af den Grund bør man være meget betænkelig ved en saadan Paragraf.

Man træffer i Lovforslaget Bestemmelser om Fremgangsmaaden, naar en Kommune vil frigøre sig for Loven. Det bestemmes, at Loven bortfalder fra 1. Juli 1922, hvis Kommunalraadene ikke vedtager dens fortsatte Bestaaen. Det naturlige vilde være at sige, at Loven bestaar, indtil Kommunalbestyrelsen ophæver den; hvis Kommunalbestyrelsen altsaa fandt det rigtigt, havde den saaledes Frihed til at lade den ophøre. Den Vej, Ministeren gaar, smager meget af en Hensigt, idet nemlig Bestemmelserne gaar ud paa, at fra 1. Juli 1922 har Loven kun Gyldighed, for saa vidt angaar saadanne Kommuner, der træffer Bestemmelse herom, enten alene med Hensyn til Bolignavn eller tillige med Hensyn til Forretningslokalenavn. Man vil altsaa faa en Lov, der har Gyldighed til April 1923, men man gør Forholdet saa indviklet, at man siger til Kommunerne: Loven bortfalder i den og den Kommune den 1. Juli 1922, medmindre der udtrykkelig er truffet Bestemmelse om, at den skal forlænges. Det er aabenbart Hensigten, at Kommuner, der af Hensyn til den store Lejerbefolkning ikke har synderlig Lyst til at komme i Lag med det Spørgsmaal, skal have Adgang til blot ved at sidde rolig og stille at lade hele Huslejeloven forsvinde af sig selv uden at behøve at ophvirvle Støv i den Anledning og gøre Alarm ude blandt de opskræmte Vælgere og Lejere. Paa anden Maade kan jeg aldeles ikke forklare den Bestemmelse; jeg synes ellers, den er ganske meningsløs. Det laa jo lige for at indføre den naturlige Ordning, at Kommunerne fik Ret til at ophæve Nævnene. Men hvis det var saaledes, saa skulde der jo i Byraadene og Sogneraadene udtrykkelig stilles Forslag derom, et saadant Forslag skulde debatteres, og det vilde i alle Tilfælde foranledige voldsomme Protester fra næringsdrivende og andre Lejere. Men

med den Fremgangsmaade, man vælger her, er der Mulighed for, at det hele kan gaa saa stille af, at en skønne Dag er de næringsdrivende, som ikke selv har Ejendom, saavel som alle andre Lejere prisgivet, og saa kan det modvillige Byraad eller de Medlemmer af et saadant, som gerne vil af med Loven uden at være tvunget til, at gaa alt for aabenlyst frem, smilende gnide sig i Hænderne og sige: Vi beklager, at Loven er bortfaldet, den skulde have været fornyet, men det blev den ikke. Det forekommer mig, at denne Paragraf er af en saadan Beskaffenhed, at den absolut bør ændres, den bør ikke optages i Loven.

Men det har endda ikke været nok med denne skruede og meningsløse Paragraf. Loven bestemmer endvidere, at Ministeren skal sanktionere de Bestemmelser, der tages, hvilket sikkert vil blive et Plus for Mindretallene i de kommunale Raad, der ikke kan blive enige, men hvis Flertal ønsker, at Loven vedblivende skal gælde. Og det er netop i disse Kommuner, at Tampen vil komme til at brænde. Jeg haaber, jeg har taget fejl i min Opfattelse af Hensigten dermed. Jeg haaber, at hvis der i et Kommunalraad er et meget lille Flertal for at bevare Huslejeloven fortsat, tilsigter den højtærede Minister ikke at benytte sin Magt til at give Mindretallet Medhold, saaledes at Loven bortfalder.

Noget af det alleralvorligste i hele Lovforslaget er jo, at alle Bestemmelserne om Tilskud og Laan til Opførelse af Boliger fra Statens Side fuldstændig stryges, ophæves med eet Slag, uden at noget andet sættes i Stedet. Det lyder jo meget bestikkende, og desværre kan det ikke bestrides, at Kommunerne i hvert Fald ikke evner at fortsætte Boligbyggeriet under den hidtidige Form med kommunale Tilskud. De store Kommuner med den store Bolignød kan ikke blive ved at skaffe Penge hertil, og det samme kan maaske ogsaa — det mener i hvert Fald den højtærede Minister — med nogen Grund siges for Statens Vedkommende. En Ændring i Formen for Fremhjælpning af Boligbyggeri maa der ske, det kan man vistnok i Almindelighed indrømme. Men derfra og til at slaa en Streg over det hele er der for stort et Spring. Det er heller ikke nødvendigt at give blankt op. Det skal jeg ikke dvæle udførligt ved, for alle ærede Medlemmer af dette høje Ting ved, at saaledes forholder det sig.

Under Hensyn til, at den nuværende Form ikke er holdbar i Længden, er der i lange Tider fra alle Partiers Side eller